

Bodembescherming

Jaarplan activiteiten in 2019

Dit jaarplan is besproken door de Programmaraad Bodembescherming op 1 november 2018 en vastgesteld door het SIKB-bestuur op 12 februari 2019

Versie: definitief
Datum: 12 februari 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. <i>Missie, werkwijze en activiteiten SIKB</i>	3
2. <i>Trends in het werkveld</i>	3
3. <i>Scope werkveld</i>	4
4. <i>Programmalijnen bodembescherming 2019-2021</i>	5
5. <i>Evaluatie 2018</i>	6
6. <i>Jaarprogramma 2019</i>	7
Bijlage 1. Uitgevoerde activiteiten Jaarprogramma 2018	8
Bijlage 2. Jaarprogramma Bodembescherming 2019	11

1. Missie, werkwijze en activiteiten SIKB

SIKB is een netwerkorganisatie die alle spelers (bedrijfsleven en overheid) bij elkaar brengt om samen de kwaliteit van de uitvoering van archeologie en het (water-) bodembeheer te borgen en waar mogelijk te verbeteren. SIKB biedt op een concrete manier inhoudelijke ondersteuning voor de uitvoeringspraktijk van archeologie en het (water-) bodembeheer. SIKB werkt samen met deze spelers aan instrumenten en kennisoverdracht voor de hele keten van opdrachtgevers, uitvoerende bedrijven en bevoegd gezag.

De SIKB-activiteiten bestaan uit het samen met betrokkenen ontwikkelen van (werk)methoden, het vastleggen van deze methoden in handreikingen of richtlijnen en het bieden van een platform voor kennisoverdracht en kennisdeling. Bij de activiteiten van SIKB staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Aandacht voor ervaring en vakmanschap;
- Vernieuwing van proces en techniek;
- Duidelijke werkafspraken, en
- Borging van kwaliteit.

Werken aan kwaliteitsverbetering is werken met mensen, en vraagt om een goed samenwerkingsproces waarin alle belangen en relevante (praktijk)kennis worden betrokken. Bij het opstellen en beheren van kwaliteitsrichtlijnen (accreditatieschema's en beoordelingsrichtlijnen met bijbehorende protocollen en normbladen) is het organiseren van deze processen de standaardwerkwijze van SIKB.

We zien dat de kwaliteitsborging zich verder ontwikkelt. Dit komt niet alleen voort uit wet- en regelgeving. Ook signalen uit het werkveld nodigen uit tot verdieping en verbreding van de thema's waarin SIKB actief is, en tot verbreding van de scope van de instrumenten voor thema's waarin SIKB al langer actief is.

Bij al deze werkzaamheden is samenwerking met andere partijen in het veld van groot belang. Rijkswaterstaat, Deltares, RIVM, TNO en SIKB hebben hun samenwerking geïntensiveerd in het Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond. Ook hebben in de diverse colleges en begeleidingscommissies vertegenwoordigers vanuit onder andere Stichting ODI/VDV, VTI, BOVAG, NIBV, VNCi en NOVE zitting waarmee zowel opdrachtgevend als uitvoerend bedrijfsleven vertegenwoordigd waarmee draagvlak en samenwerking wordt gestimuleerd en gegarandeerd.

2. Trends in het werkveld

SIKB wil het werkveld faciliteren met kennis en instrumenten die nodig zijn om adequaat in te spelen op de huidige wetgeving, maar ook op de maatschappelijke trends die relevant zijn voor de werkvelden waarin SIKB actief is.

Op dit moment zien we de volgende trends in het werkveld:

- Toenemende integraliteit van werken en denken leidt tot een andere opzet van de regelgeving die voor het werkveld van belang is (Omgevingswet en Besluit Activiteiten Leefomgeving). Tegelijk een veel grotere nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Dit leidt naar verwachting tot wijzigingen in de omvang van de zorgplicht alsmede wettelijke verplichte inspectie en certificering van activiteiten.
- Toenemende invloed van Europese regelgeving (Verordening Bouwproducten) die leidt tot veranderingen in zowel de normering als de borging. Hierop zijn de nu gebruikte richtlijnen aangepast. De Europese regelgeving bevat echter niet altijd voldoende duidelijkheid en

- waarborgen.
- Verlies aan technische kennis bij alle betrokkenen in de keten, maar met name bij de overheid. Kennisverlies bij overheden belemmert de adequate bodembescherming, inclusief de adequate toepassing van de richtlijnen op het gebied van bodembescherming. Het vergroot de behoefte aan uitleg / voorlichting en het borgen van kennis en ervaring.
 - Toenemende digitalisering en toepassing van digitale hulpmiddelen. Enerzijds is er de ontwikkeling dat door toepassing van digitale ontsluiting meer en andere gegevens vrij komen die tot andere inzichten kunnen leiden of juist een bevestiging geven van hetgeen al verwacht maar niet eerder aangetoond was. Anderzijds worden er steeds nieuwe (hulp)middelen ontwikkeld die kunnen leiden tot andere inspectiemethodes of werkwijzen.
 - Toenemende verschuiving van verantwoordelijkheden. Door projecten zoals 'eenvoudig beter' zien wij een steeds verdere verschuiving van verantwoordelijkheden richting het bedrijfsleven en de omgevingsdiensten. Een en ander komt al direct naar voren in de Omgevingswet die inmiddels is gepubliceerd. Dit geeft druk op bestaande schema's die reeds jarenlang werken en legt druk op de ontwikkeling van nieuwe schema's en werkvelden.

Ten slotte bestaat de wens tot verdere professionalisering en onderbouwing van de (technische) achtergronden van de richtlijnen; dit leidt tot enkele initiatieven voor uitwerking van criteria en/of validerend onderzoek.

3. Scope werkveld

Het werkveld Bodembescherming en Tankinstallaties (hierna te noemen: Bodembescherming) omvat momenteel de volgende onderwerpen:

- vloeistofdichte vloeren en andere bodembeschermende voorzieningen
- tanks/ tank(opslag)installaties
- werken met IBC-bouwstoffen
- agrarische bezinkbassins

Het onderwerp tanks/ tank(opslag)installaties is in 2017 uitgebreid met het beheer van het document BRL K 903, de Regeling Erkenning Installateurs Tankinstallaties (REIT). Dit document wordt toegepast op het ontwerpen, installeren en opleveren van een tankinstallatie voor vloeistoffen en dampen. Verder bevat het processchema ook onderhoudscriteria voor de tankinstallaties die vloeistoffen en dampen opslaan. Voor het beheer van dit document is een apart Centraal College van Deskundigen opgezet, het CCvD TTA. Daarnaast is een begeleidingscommissie ingesteld die zich bezig houdt met het up-to-date houden van de BRL, de zogenaamde REIT-commissie. De BRL is in 2018 hernoemd naar BRL SIKB 7800 en gaat in 2019 het traject in richting RvA en ministerie van I&W voor opname in de Regeling Bodemkwaliteit.

SIKB richt zich op de volgende doelgroepen: overheden (vergunningverlening en toezicht), opdrachtgevers en uitvoerende partijen.

SIKB zet de volgende instrumenten in om samen de kwaliteit van de uitvoering te borgen en waar mogelijk te verbeteren:

- Kennisoverdracht (platform-bijeenkomsten, themabijeenkomsten, examens);
- Duidelijke werkafspraken via richtlijnen (protocollen);
- Borging van de werkafspraken (certificering, inspectie);
- Ondersteunende tools (websites en apps).

4. Programmalijnen bodembescherming 2019-2021

De activiteiten in het werkveld bodembescherming richten zich in de komende jaren (2019-2021) met name op continuering en versterking van het werkveld bodembescherming waarbij invulling wordt gegeven op de volgende programmalijnen:

1. Effectief en actueel stelsel;
2. Bijdragen aan technische ontwikkelingen;
3. Kennis (van de mensen in het werkveld) op orde;
4. Expertise en advies

Ad 1) Programmalijn 'Effectief en actueel stelsel'

De activiteiten in deze programmalijn zijn gericht op het zorgvuldig beheer van documenten, o.a. door het bespreekbaar maken en afhandelen van diverse (soms langlopende) discussies. De sleutel hiervoor ligt in het respectvol omgaan met inhoudelijke argumenten en belangen.

Tweede doel is het bijeen brengen en onderling harmoniseren van documenten op het gebied van bodembescherming.

Ten derde gaat het om het borgen van de juiste setting van SIKB-documenten in beleid en juridische verankering van SIKB-documenten, alsmede afstemming van eisen tussen regelgeving en SIKB-documenten.

De activiteiten in deze programmalijn hebben tot doel om te borgen dat de SIKB-documenten en tools blijven voldoen aan de volgende criteria:

- Inhoudelijk actueel;
- Lean & mean van opzet;
- Transparant en onderling uniform waar mogelijk;
- Goede leesbaarheid en aantrekkelijk voor de gebruikers;
- Verwijzingen naar andere norm-documenten op orde;
- Internationaal ontsloten via Engelstalige samenvatting.

Ad 2) Programmalijn Bijdragen aan technische ontwikkelingen

Binnen deze programmalijn worden activiteiten uitgevoerd die gericht op zijn op het bevorderen van de technische actualiteit en technische innovatie. Hieronder vallen:

- Praktijkonderzoek om aannamen en normen in veldsituaties te testen
- validatie van (nieuwe) producten en technieken die benut kunnen worden in de SIKB-documenten.

De resultaten van deze activiteiten kunnen leiden tot initiatieven om de SIKB-documenten aan te passen (zie programmalijn 1)

Ad 3) Programmalijn 'Kennis op orde'

Het wegvloeien van technische kennis bij overheden en bedrijven kan goede uitvoering van de werkzaamheden in de weg staan. Er blijkt blijvend behoefte te zijn aan uitleg en verdieping over de (technische) achtergronden. De activiteiten richten zich op:

- het uitwisselen van kennis en praktijkervaring.
- kwalificeren van inspecteurs door het organiseren van examens.
- organiseren van het netwerk mbt bodembescherming
- algemene voorlichting mbt bodembescherming

Ad 4) Programmalijn Expertise en advies

De activiteiten in deze programmalijn voorzien in onafhankelijk technische expertise en advies bij werken met IBC-bouwstoffen en bodembeschermende voorzieningen op stortplaatsen.

- Advieskamer Bodembescherming

De Advieskamer Bodembescherming is een commissie van deskundigen die op verzoek een oordeel geeft over een ontwerp van een werk waar IBC-bouwstoffen worden toegepast.

- Advieskamer Stortbesluit

De Advieskamer Stortbesluit brengt deskundige en onafhankelijke adviezen uit over bodembeschermende voorzieningen bij stortplaatsen. De Advieskamer Stortbesluit adviseert op verzoek van overheden en bedrijfsleven over de toepassing van bodembeschermende voorzieningen bij stortplaatsen, bijvoorbeeld waterdichte folies, minerale lagen onder een stortplaats of specifieke beheersmaatregelen. Dergelijke voorzieningen zijn van groot belang om de kans op bodem- en grondwaterverontreiniging te minimaliseren.

5. Evaluatie 2018

De in 2018 uitgevoerde activiteiten zijn opgenomen in bijlage 1. Geconcludeerd kan worden dat verreweg het grootste deel van de voorgenomen activiteiten is uitgevoerd of opgestart. Enkele bijzonderheden:

- Het definitief maken en door de procedures loodsen van de RvA en I&W van de schema's en protocollen voor 6700, 6800, 6900 en 7700.
- Actualiseren en aanpassen aan de SIBK standaarden van BRL K 903 naar BRL SIKB 7800. In 2018 is het document in concept ter inzage gelegd en zijn alle commentaren verwerkt tot een definitief document. Het definitieve document is op 1 oktober door het CCvD Tankinstallaties vastgesteld en gaat de procedure in bij de RvA en het Ministerie van I&W.
- Onderdeel van de integratie van de K903 bedrijven binnen SIKB is het organiseren van een mini congres april jl. waar bijna 100 bezoekers aanwezig waren die daar SIKB hebben leren kennen en op de hoogte zijn gebracht van de nieuwste ontwikkelingen omtrent tankinstallaties.
- Het uitvoeren van een praktijkonderzoek van luchttestsystemen op een op folie gestorte betonvloer als vervolg op het theoretisch onderzoek dat door de Advieskamer is uitgevoerd.
- Het voortzetten van het project 'Voorkom een nieuwe actie tankslag' dat in 2017 is opgestart. In 2018 is men tot bijna het gewenste aantal tanks gekomen. Ook is het rapport zo goed als definitief gemaakt. Het wachten is nu nog op de laatste ontbrekende tanks zodat de eindrapportage aangeboden kan worden.
- Het starten van een pilot inspectieresultaten. In een pilot op AS6811 worden de inspectieresultaten ingevoerd in een digitale omgeving. Doel van de pilot is om op basis van de resultaten eenvoudig en snel analyses te kunnen maken van de resultaten. De pilot loopt eind 2018 af waarna een evaluatie plaats vindt.
- Actief meewerken aan de position paper 'veilige tankinstallaties in de Omgevingswet. Vanuit het programmabureau is door SIKB een bijdrage geleverd met als doel de bestaande wetgeving omtrent bovengrondse tanks in stand te houden. Hiertoe is een consortium gevormd die samen een position paper hebben opgesteld en aangeboden aan het programmabureau 'eenvoudig beter'.

6. Jaarprogramma 2019

De voor 2019 geplande activiteiten zijn opgenomen in bijlage 2.

In 2019 gaat extra aandacht uit naar:

- Kennisoverdracht aan inspecteurs, aannemers en overheden (met als hoofdonderwerp de gewijzigde schema's)
- (Afronden) praktijk onderzoeken voor:
 - o Luchttesten
 - o Effecten van micro-biologische verontreinigingen in brandstof op restlevensduur van tanks
 - o Camera-inspectie van ongecoate tanks
 - o Pilot inspectieresultaten AS6811
- Definitief maken van het schema's BRL SIKB 7800.
- (Onderzoek naar) Uitbreiding van de pilot inspectieresultaten.

Bijlage 1. Uitgevoerde activiteiten Jaarprogramma 2018

Jaarprogramma bodembescherming 2018		
<i>Programmaliijn 'Effectief en actueel stelsel'</i>		
<i>Onderwerp</i>	<i>Plan 2018</i>	<i>Uitgevoerd 2018</i>
Algemeen	Actief volgen ontwikkelingen in het kader van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) en overige bodembeschermingswetgeving. Aandachtspunten zoals verwoord in commentaar op ontwerp-BAL ihkv internetconsultaties 2016	De Programmaraad bespreekt regelmatig onderwerpen uit het Bal. Betreft o.m. bodembescherming bij enkelwandige tanks, en de certificatieverplichting bij het aanleg / herstel van tankinstallaties.
	Nagaan mogelijkheden verbeteren kennis van en bijdrage aan Europese regels en normen. Bijdragen aan een op te richten forum van I&M, NEN, SIKB en branches in de sector bouwstoffen	NEN heeft de programmasecretaris gevraagd aan te sluiten. Het forum start in 2019.
Tanks en installaties	AS 6800 - Versie 2.0 definitief maken	Versie 2.0 is definitief en per 30 november van kracht geworden.
	Updaten en omzetten van BRL K 903 in BRL 7800	De BRL is omgezet, heeft ter kritiek gelegen en is op 1 oktober vastgesteld door het CCvD.
Bodembeschermende voorzieningen	AS 6700, versie 3.0 definitief maken	Versie 3.0 is definitief en per 30 november van kracht geworden.
	BRL 7700, versie 2.0 definitief maken	Versie 2.0 is definitief en per 30 november van kracht geworden.
IBC-werken	AS 6900, versie 2.0 definitief maken Signaalnotitie aan I&W over naleving verplichtingen tot monitoring IBC-werken	Versie 2.0 is definitief en per 30 november van kracht geworden. De signaalnotitie is verzonden aan I&W.
<i>Programmaliijn Bijdragen aan technische ontwikkelingen</i>		
<i>Onderwerp</i>	<i>Plan 2018</i>	<i>Uitgevoerd 2018</i>

Tanks en installaties	Afronden praktijkonderzoek effecten micro-biologische verontreinigingen in bio-diesel op tanks (corrosie), evaluatie van wijze van bemonsteren en up date risico-classificatie. Tevens advies mbt keuringstermijnen in BAL.	Het project 'Voorkom een nieuwe actie tankslag' dat in 2017 is opgestart is voortgezet. In 2018 is men tot bijna het gewenste aantal tanks gekomen. Ook is het rapport zo goed als definitief gemaakt. Het wachten is nu nog op de laatste ontbrekende tanks zodat de eindrapportage aangeboden kan worden.
Bodembeschermende voorzieningen	Uitvoeren praktijkproef folie onder beton in relatie tot luchttesten in het kader van AS 6700 / protocol 6704. Indien nodig: uitwerken in update van protocol 6704.	Het praktijkonderzoek is afgerond en heeft geleid tot een ander resultaat dan de Advieskamer had ingeschat. Deze is om reactie gevraagd. Naar verwachting zal in 2019 het project afgerond worden.
IBC-werken	Uitwerken levensduur folies (adviesvraag aan AKS)	De vraag is uitgewerkt en ligt ter behandeling bij AKS.
<i>Programmaliijn 'Kennis op orde'</i>		
<i>Onderwerp</i>	<i>Plan 2018</i>	<i>Uitgevoerd 2018</i>
Algemeen	SIKB-jaarcongres	Op het congres stond bodembescherming op de agenda met digitale toepassingen en een overzicht van de lopende projecten.
	Helpdesk en digitale nieuwsbrief 'Bodem en ondergrond'	De bestaande digitale nieuwsbrief ENBO (1 maand per 4 weken) is omgevormd tot de digitale nieuwsbrief Tussen Bodem&Ondergrond (1 maal per 2 weken) met extra inhoud. Regelmatig zijn daar items mbt bodembescherming aan de orde gesteld.
	Database inspectieresultaten	Pilot is in 2018 van start gegaan en eindigt eind 2018. Begin 2019 vindt de evaluatie plaats. Database richt zich in eerste instantie op keuringen van tanks (AS 6811)
	Organiseren themabijeenkomst voor overheden en private partijen samen. Beoogd onderwerp in 2018 betreft het organiseren van een dag met actualiteiten bodembescherming waarin in ieder geval op de agenda staan: - de effecten van micro-biologische verontreinigingen in	In april is een mini congres georganiseerd waar bijna 100 bezoekers aanwezig waren die daar SIKB hebben leren kennen en op de hoogte zijn gebracht van de nieuwste ontwikkelingen omtrent tankinstallaties en genoemde thema's zijn besproken.

	bio-diesel op tanks (corrosie) - de omvorming van BRL K 903 in BRL 7800 Tankinstallaties - wijzigingen in regelgeving	
Ondernemers	Actualiseren www.bodembescherming.nl	De website is in 2018 verder geactualiseerd en bijgehouden.
Inspecteurs - Tanks en installaties - Bodembeschermende voorzieningen	Themabijeenkomsten voor inspecteurs AS 6700	Themabijeenkomst heeft niet plaatsgevonden. In overleg met inspectie-instelling is besloten dit uit te stellen naar 2019 wanneer de nieuwe documenten van kracht zijn.
	Themabijeenkomst inspecteurs AS 6800/BRL 7800	Themabijeenkomst heeft niet plaatsgevonden. In overleg met inspectie-instelling is besloten dit uit te stellen naar 2019 wanneer de nieuwe documenten van kracht zijn. Wel is de kennismiddag georganiseerd.
	Onderhouden examenstructuur DI-BV	Examencommissie neemt regelmatig examens af.
Aannemers	Themabijeenkomst aannemers BRL 7700	Themabijeenkomst heeft niet plaatsgevonden. In overleg met inspectie-instelling is besloten dit uit te stellen naar 2019 wanneer de nieuwe documenten van kracht zijn.
Overheden	Aandacht tijdens Platform toezicht Bodembeheer voor toezicht bodembescherming. In 2018 2 bijeenkomsten	Op 29 mei 2018 is tijdens het Platform aandacht geweest voor bodembescherming en toezicht in het kader van de Omgevingswet
	Up-to-date Checklist Bodembescherming (voor toezichthouders) Oriëntatie op aansluiting bij Inspectieview (vgl bodembeheer)	Checklist is up-to-date. Aansluiting op inspectieview is nog niet onderzocht.
<i>Programmalijn Expertise en advies</i>		
<i>Onderwerp</i>	<i>Plan 2018</i>	<i>Uitgevoerd 2018</i>
Advieskamer Bodembescherming	Diverse rapportages	Twee adviestrajecten 'Beoordeling van het ontwerp van een IBC-werk' afgerond (N62-Sloeweg en Stortplaats Zweekhorst)
Advieskamer Stortbesluit	Diverse rapportages	Eén adviestraject 'Beoordelen Hydrostab als minerale laag' afgerond.

Bijlage 2. Jaarprogramma Bodembescherming 2019

Jaarprogramma Bodembescherming 2019	
<i>Programmalijn 'Effectief en actueel stelsel'</i>	
Algemeen	Actief volgen ontwikkelingen in het kader van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) en overige bodembeschermingswetgeving. Aandachtspunten zoals verwoord in commentaar op ontwerp-BAL ihkv internetconsultaties 2016 en actuele thema's zoals klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie.
	Bijdragen aan een op te richten forum van I&M, NEN, SIKB en branches in de sector bouwstoffen
Tanks en installaties	AS 6800 – verwerken resultaten MIC project en evt project Tankinspecties
	BRL 7800 – Versie 1.0 definitief maken
Bodembeschermende voorzieningen	AS 6700, verwerken resultaten project Luchttest inspecties
	BRL 7700, evt verwerken actualiteiten
IBC-werken	AS 6900, evt verwerken actualiteiten Opstellen stroomschema taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden AS6900 werken
<i>Programmalijn Bijdragen aan technische ontwikkelingen</i>	
Tanks en installaties	Afronden praktijkonderzoek effecten micro-biologische verontreinigingen in bio-diesel op tanks (corrosie), evaluatie van wijze van bemonsteren en up date risico-classificatie. Uitwerken in update AS 6800 (en protocollen 6802 en 6811). Tevens advies mbt keuringstermijnen in BAL. Uitvoeren praktijkonderzoek camera-inspecties van ondergrondse ongecoate tanks en evt uitwerken in update AS 6811.
Bodembeschermende voorzieningen	Afronden praktijkproef folie onder beton in relatie tot luchttesten in het kader van AS 6700 / protocol 6704. Indien nodig: uitwerken in update van protocol 6704.
IBC-werken	Uitwerken levensduur folies (adviesvraag aan AKS) Opstellen stroomschema IBC werken
<i>Programmalijn 'Kennis op orde'</i>	
Algemeen	SIKB-jaarcongres
	Helpdesk en digitale nieuwsbrief 'Tussen Bodem en ondergrond' (23 keer)
	Evaluatie database inspectieresultaten, pilot voor AS 6800

	Onderzoek naar verdere uitbreiding van de databases, gekoppeld aan data-analyses.
Ondernemers / opdrachtgevers	Up-to-date houden www.bodembescherming.nl
Inspecteurs - Tanks en installaties - Bodembeschermende voorzieningen	Themabijeenkomsten voor inspecteurs AS 6700
	Themabijeenkomst inspecteurs AS 6800/BRL 7800
	Onderhouden examenstructuur DI-BV
Bezinkbassins	Kennisbijeenkomst bezinkbassins (ism KAVB)
Aannemers	Themabijeenkomst aannemers BRL 7700
Overheden	Aandacht tijdens Platform toezicht Bodembeheer voor toezicht bodembescherming. In 2018 2 bijeenkomsten
	Up-to-date gouden Checklist Bodembescherming (voor toezichthouders) Oriëntatie op aansluiting bij Inspectieview (vgl bodembeheer)
<i>Programmalijn Expertise en advies</i>	
Advieskamer Bodembescherming	Diverse rapportages
Advieskamer Stortbesluit	Diverse rapportages